

คำหมายอากาศเพื่อการเกษตรในช่วงฤดูหนาว

ระหว่างเดือน ตุลาคม พ.ศ. 2563 – กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2564

กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

ออกประกาศวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2563

สภาวะอากาศทั่วไป

- บริเวณประเทศไทยตอนบน ฤดูหนาวปีนี้ คาดว่า จะเริ่มต้นในช่วงประมาณสัปดาห์ที่ 4 ของเดือนตุลาคม 2563 ซึ่งจะช้ากว่าค่าเฉลี่ยปกติ 1-2 สัปดาห์ และจะสิ้นสุดประมาณปลายเดือนกุมภาพันธ์ 2564
- อุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ยบริเวณประเทศไทยตอนบน 21 – 22 °ซ. ซึ่งจะสูงกว่าค่าปกติ 1-2 °ซ. (ค่าปกติ 19.9 °ซ.) และจะมีอากาศหนาวเย็นน้อยกว่าปีที่ผ่านมา (อุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ยปีที่ผ่านมา 20.9 °ซ.) สำหรับอุณหภูมิต่ำที่สุด 10 - 11 °ซ. ส่วนมากจะอยู่บริเวณตอนบนของทั้งภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ส่วนอุณหภูมิต่ำที่สุดบริเวณกรุงเทพมหานคร 17 - 18 °ซ.
- ช่วงเวลาที่จะมีอากาศหนาวเย็นที่สุด จะเริ่มตั้งแต่ประมาณกลางเดือนธันวาคม 2563 ถึงปลายเดือนมกราคม 2564
- สำหรับบริเวณยอดดอยและยอดภู รวมทั้งเทือกเขาจะมีอากาศหนาวถึงหนาวจัดและจะมีน้ำค้างแข็งเกิดขึ้นได้บ่อยครั้ง
- ส่วนภาคใต้ จะมีอากาศเย็นบางแห่งในบางวันส่วนมากตอนบนของภาค และยังคงมีฝนตกชุกหนาแน่นต่อไป โดยเฉพาะในช่วงเดือนพฤศจิกายนและธันวาคมทางด้านฝั่งตะวันออกตั้งแต่จังหวัดชุมพรลงไป กับจะมีฝนตกหนักหลายพื้นที่และหนักมากบางแห่ง ซึ่งจะทำให้เกิดสภาวะน้ำท่วมฉับพลัน น้ำป่าไหลหลาก รวมทั้งน้ำล้นตลิ่งได้ในบางพื้นที่ สำหรับคลื่นลมในทะเลอ่าวไทยจะมีกำลังแรงเป็นระยะๆ บางช่วงมีคลื่นสูง 2-4 เมตร ส่วนทะเลอันดามันมีคลื่นสูง 1-2 เมตร
- เดือนพฤศจิกายนและธันวาคม จะมีพายุหมุนเขตร้อนเคลื่อนตัวในทะเลจีนใต้ตอนล่าง แล้วมีโอกาสสูงที่จะเคลื่อนตัวเข้ามาใกล้หรือเคลื่อนผ่านอ่าวไทยและภาคใต้ ซึ่งทำให้บริเวณภาคใต้มีฝนตกเป็นบริเวณกว้าง กับมีฝนตกหนักถึงหนักมากในหลายพื้นที่ รวมทั้งคลื่นลมบริเวณอ่าวไทยจะมีกำลังแรงและอาจมีคลื่นพายุซัดฝั่ง ความสูงของคลื่น 3-4 เมตร

คำหมายลักษณะอากาศ

ประเทศไทยตอนบน (ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลางและภาคตะวันออก)

ช่วงประมาณปลายเดือนตุลาคมถึงต้นเดือนธันวาคม ภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือจะมีอากาศเย็นเกือบทั่วไปกับมีอากาศหนาวบางแห่งในบางวัน ส่วนภาคกลางและภาคตะวันออกจะมีอากาศเย็นหลายพื้นที่ทางตอนบนของภาค สำหรับฝนจะลดลง โดยมีฝน 10-30 เปอร์เซ็นต์ของพื้นที่ และอาจลมกระโชกแรงบางแห่งในบางวัน เนื่องจากบริเวณความกดอากาศสูงจากประเทศจีนจะแผ่ลงมาปกคลุมภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นระยะๆ โดยส่วนใหญ่จะมีกำลังปานกลาง ประกอบกับมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือจะพัดปกคลุมประเทศไทยตอนบนเกือบตลอดช่วง

ช่วงกลางเดือนธันวาคมถึงต้นเดือนกุมภาพันธ์ จะมีอากาศหนาวเย็นมากขึ้น โดยภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือจะมีอากาศหนาวเย็นเกือบทั่วไป สำหรับบริเวณยอดดอย ยอดภู รวมทั้งเทือกเขาจะมีอากาศหนาวถึงหนาวจัด กับมีน้ำค้างแข็งเกิดขึ้นได้ในบางช่วง ส่วนภาคกลางและภาคตะวันออกจะมีอากาศเย็นเกือบทั่วไปกับมีอากาศหนาวบางแห่งในบางช่วงทางตอนบนของภาค เนื่องจากบริเวณความกดอากาศสูงจากประเทศจีนยังคง

แผ่เสริมลงมาปกคลุมประเทศไทยเป็นระยะๆ และต่อเนื่อง โดยจะมีกำลังค่อนข้างแรงเป็นส่วนใหญ่ ประกอบกับ มรสุมตะวันออกเฉียงเหนือยังคงพัดปกคลุมประเทศไทย

จากนั้นจนถึงปลายเดือนกุมภาพันธ์ ลักษณะอากาศอากาศจะแปรปรวน โดยอากาศจะเริ่มอุ่นขึ้น และจะมี อากาศร้อนหลายพื้นที่ในตอนกลางวัน กับมีหมอกหนาหลายพื้นที่ แต่บริเวณภาคเหนือและภาค ตะวันออกเฉียงเหนือยังคงมีอากาศหนาวเย็นในตอนเช้า เนื่องจาก บริเวณความกดอากาศสูงจากประเทศจีนที่แผ่ลง มาปกคลุมประเทศไทยตอนบนจะมีกำลังอ่อนลง

ภาคใต้

ช่วงปลายเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนมกราคม จะมีฝนตกชุกหนาแน่น โดยเฉพาะฝั่งตะวันออกตั้งแต่ จังหวัดชุมพรลงไป จะมีฝนฟ้าคะนอง 60-80 เปอร์เซ็นต์ของพื้นที่ กับมีฝนตกหนักหลายพื้นที่และหนักมากในบาง แห่ง ซึ่งจะก่อให้เกิดสภาวะน้ำท่วมฉับพลัน น้ำป่าไหลหลาก และน้ำล้นตลิ่งในบางแห่ง สำหรับคลื่นลมทะเลอ่าว ไทยจะมีกำลังแรงเป็นระยะๆ ในบางช่วงจะมีคลื่นสูง 2-4 เมตร ส่วนทะเลอันดามันจะมีคลื่นสูง 1-2 เมตร เนื่องจาก มรสุมตะวันออกเฉียงเหนือจะพัดปกคลุมอ่าวไทยและภาคใต้ โดยจะมีกำลังแรงเป็นระยะๆ โดยเฉพาะในช่วงเดือน พฤศจิกายนและธันวาคม ประกอบกับ ในบางช่วงจะมีร่องมรสุมพาดผ่านภาคใต้ตอนบน ภาคใต้ตอนกลาง และ ภาคใต้ตอนล่าง ช่วงเดือนตุลาคม พฤศจิกายน และธันวาคม ตามลำดับ นอกจากนี้ ในบางช่วงมักจะมีหย่อมความกด อากาศต่ำกำลังแรงหรือพายุหมุนเขตร้อน เคลื่อนตัวเข้ามาใกล้หรือเคลื่อนผ่านภาคใต้

ครึ่งหลังของเดือนมกราคมจนถึงประมาณปลายเดือนกุมภาพันธ์ ฝนจะลดลง เนื่องจากมรสุม ตะวันออกเฉียงเหนือที่พัดปกคลุมอ่าวไทยและภาคใต้จะมีกำลังอ่อนลง และจะเปลี่ยนเป็นลมตะวันออกเฉียงใต้พัดปกคลุมแทน

รายละเอียดตามภาคต่างๆ

ภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ช่วงปลายเดือนตุลาคมถึงต้นเดือนธันวาคม จะมีอากาศเย็นเกือบทั่วไป กับมีอากาศหนาวบางแห่งในบาง วันทางตอนบนของภาค กับมีหมอกในตอนเช้า โดยจะมีฝนฟ้าคะนองร้อยละ 10-20 ของพื้นที่ และอาจมีลม กระโชกแรงบางแห่งในบางวัน

ช่วงกลางเดือนธันวาคมถึงต้นเดือนกุมภาพันธ์ อากาศจะหนาวเย็นลงอีก โดยจะมีอากาศหนาวเย็นเกือบ ทั่วไป สำหรับบริเวณยอดดอย ยอดภู รวมทั้งเทือกเขาจะมีอากาศหนาวถึงหนาวจัด และเกิดน้ำค้างแข็งขึ้นได้ใน บางช่วง

ส่วนในช่วงกลางและปลายเดือนกุมภาพันธ์ ลักษณะอากาศจะแปรปรวน โดยอากาศจะเริ่มอุ่นขึ้น และ จะมีอากาศร้อนหลายพื้นที่ในตอนกลางวัน กับมีหมอกหนาหลายพื้นที่ แต่ยังคงมีอากาศหนาวเย็นในตอนเช้า

ภาคกลางและภาคตะวันออก

ช่วงปลายเดือนตุลาคมถึงต้นเดือนธันวาคม จะมีอากาศเย็นบางแห่งในบางวันทางตอนบนของภาค กับมี หมอกในตอนเช้า โดยจะมีฝนฟ้าคะนองร้อยละ 20-30 ของพื้นที่ และอาจมีลมกระโชกแรงบางแห่งในบางวัน

ช่วงกลางเดือนธันวาคมถึงต้นเดือนกุมภาพันธ์ จะมีอากาศเย็นเกือบทั่วไป กับมีอากาศหนาวหลายพื้นที่ ในบางช่วง โดยเฉพาะตอนบนของภาคและบริเวณเทือกเขา กับจะมีหมอกหนาหลายพื้นที่ในบางช่วง

ส่วนในช่วงกลางและปลายเดือนกุมภาพันธ์ ลักษณะอากาศจะแปรปรวน โดยอากาศจะเริ่มอุ่นขึ้น และ จะมีอากาศร้อนหลายพื้นที่ในตอนกลางวัน กับมีหมอกหนาหลายพื้นที่ในบางช่วง แต่สำหรับทางตอนบนของ ภาคและบริเวณเทือกเขายังคงมีอากาศเย็นในตอนเช้า

ภาคใต้ฝั่งตะวันออก (ฝั่งอ่าวไทย)

ช่วงปลายเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนมกราคม จะมีฝนตกชุกหนาแน่นเกือบทั่วไป โดยเฉพาะตั้งแต่ จังหวัดชุมพรลงไป จะมีฝนฟ้าคะนองร้อยละ 60-80 ของพื้นที่ กับมีฝนตกหนักหลายพื้นที่และหนักมาก

ในบางแห่ง ซึ่งจะก่อให้เกิดสภาวะน้ำท่วมฉับพลัน น้ำป่าไหลหลาก และน้ำล้นตลิ่งได้ในบางแห่ง สำหรับคลื่นลมจะมีกำลังแรง จะมีคลื่นสูง 2-4 เมตรในบางช่วง

ตั้งแต่กลางเดือนมกราคมถึงปลายเดือนกุมภาพันธ์ ฝนจะลดลง เว้นแต่ทางตอนล่างของภาค ยังคงมีฝนร้อยละ 30-40 ของพื้นที่ กับมีฝนหนักบางแห่งในบางวัน

ภาคใต้ฝั่งตะวันตก (ฝั่งทะเลอันดามัน)

ช่วงครึ่งหลังของเดือนตุลาคมถึงปลายเดือนพฤศจิกายน จะมีฝนฟ้าคะนองร้อยละ 40 - 60 ของพื้นที่ กับมีฝนหนักบางแห่ง สำหรับคลื่นลมในทะเลอันดามันจะมีคลื่นสูง 1-2 เมตร

ต้นเดือนธันวาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ ปริมาณและการกระจายของฝนจะลดลง โดยจะมีฝนร้อยละ 10-20 ของพื้นที่

คาดหมายอุณหภูมิค่าสุดเฉลี่ย(องศาเซลเซียส)ตามภาคต่างๆช่วงฤดูหนาวปี พ.ศ.2563

ภาค	พฤศจิกายน 2563	ธันวาคม 2563	มกราคม 2564	1-15 กุมภาพันธ์ 64	16-29 กุมภาพันธ์ 64
เหนือ	ตอนบน 20-22 ตอนล่าง 22-24	ตอนบน 16-18 ตอนล่าง 18-20	ตอนบน 17-19 ตอนล่าง 19-21	ตอนบน 18-20 ตอนล่าง 20-22	ตอนบน 20-22 ตอนล่าง 22-24
ตะวันออก/เหนือ	ตอนบน 20-22 ตอนล่าง 22-24	ตอนบน 17-19 ตอนล่าง 19-21	ตอนบน 17-19 ตอนล่าง 19-21	ตอนบน 18-20 ตอนล่าง 20-22	ตอนบน 20-22 ตอนล่าง 22-24
กลาง	23-25	21-23	21-23	22-24	24-26
ตะวันออก	23-25	22-24	21-23	22-24	24-26
ใต้ฝั่งตะวันออก	23-25	22-24	22-24	22-24	22-24
ใต้ฝั่งตะวันตก	23-25	23-25	22-24	22-24	23-25

คาดหมายปริมาณฝน(มิลลิเมตร)และการกระจายของฝน(%ของพื้นที่) ช่วงฤดูหนาวปี พ.ศ.2563

ภาค	พฤศจิกายน 2563	ธันวาคม 2563	มกราคม 2564	1-15 กุมภาพันธ์ 64	16-29 กุมภาพันธ์ 64
เหนือ	ฝน 10-20%	ฝนเล็กน้อยบางแห่ง	ฝนเล็กน้อยบางแห่ง	ฝนเล็กน้อยบางแห่ง	ฝนเล็กน้อยบางแห่ง
ตะวันออก/เหนือ	ฝน 10-20%	ฝนเล็กน้อยบางแห่ง	ฝนเล็กน้อยบางแห่ง	ฝนเล็กน้อยบางแห่ง	ฝนเล็กน้อยบางแห่ง
กลาง	ฝน 10-20%	ฝนเล็กน้อยบางแห่ง	ฝนเล็กน้อยบางแห่ง	ฝนเล็กน้อยบางแห่ง	ฝนเล็กน้อยบางแห่ง
ตะวันออก	ฝน 20-30%	ฝนเล็กน้อยบางแห่ง	ฝนเล็กน้อยบางแห่ง	ฝนเล็กน้อยบางแห่ง	ฝน 10%
ใต้ฝั่งตะวันออก	ฝนฟ้าคะนอง 60-80% ฝนหนักถึงหนักมาก ตั้งแต่จังหวัดชุมพร ลงไป	ฝนฟ้าคะนอง 60-80% ฝนหนักถึงหนักมาก ตั้งแต่ จ.สุราษฎร์ธานี ลงไป	ฝน 30-40% ฝนหนัก ตอนล่างของภาค	ฝน 10-20% ตอนล่าง ของภาค	ฝน 10-20% ตอนล่าง ของภาค
ใต้ฝั่งตะวันตก	ฝนฟ้าคะนอง 40-60% ฝนตกหนักบางแห่ง	ฝน 20-30%	ฝน 10 - 20%	ฝน 10%	ฝน 10%

หมายเหตุ

เกณฑ์ปริมาณฝน
ปริมาณฝน (มม.)

ฝนเล็กน้อย

ฝนปานกลาง

ฝนหนัก

ฝนหนักมาก

0.1-10.0

10.1-35.0

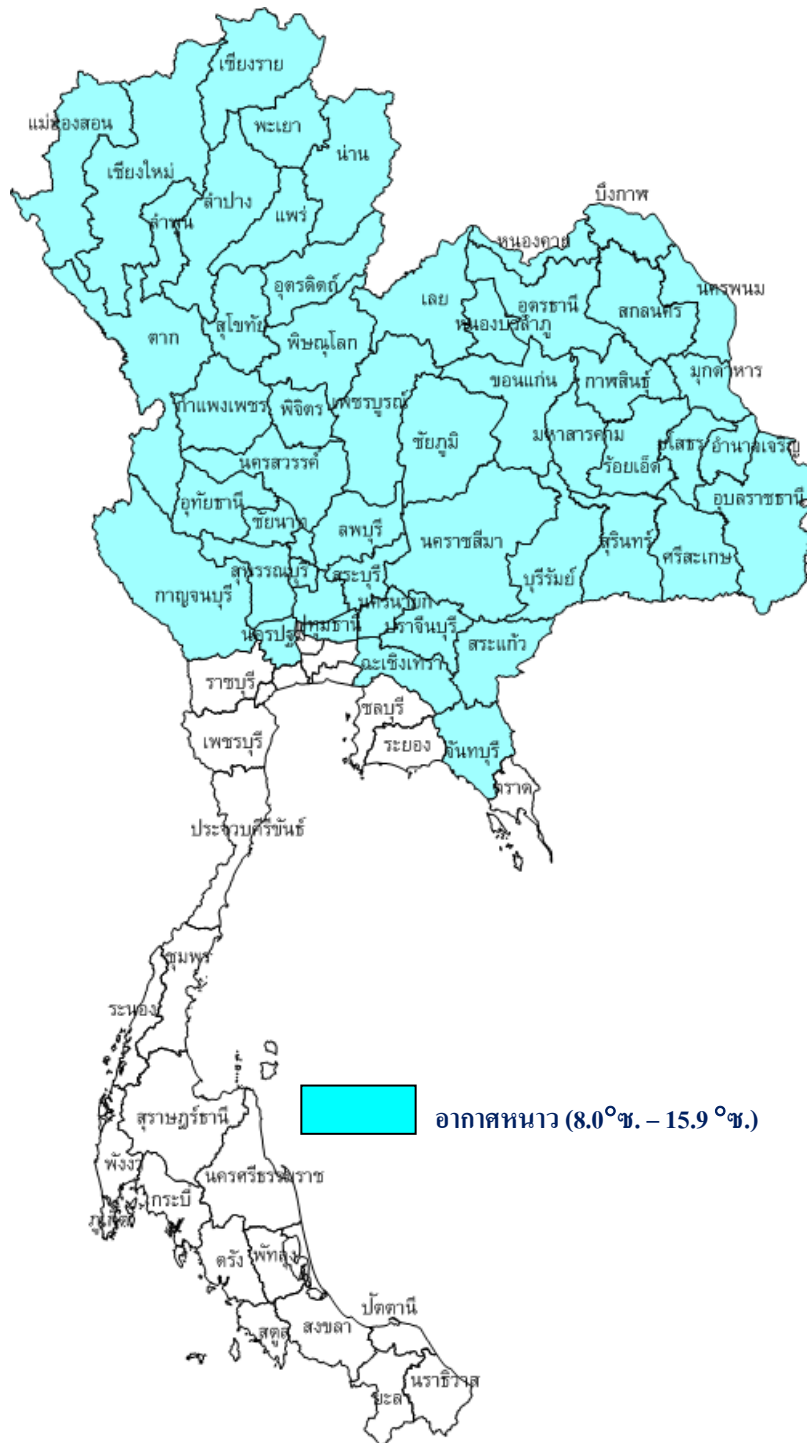
35.1- 90.0

> 90.0

ข้อควรระวัง

1. เดือนตุลาคม บริเวณภาคกลาง ภาคตะวันออกและภาคใต้ตอนบนยังคงมีฝนตกต่อเนื่อง ประกอบกับในบางช่วงจะมีน้ำทะเลหนุนสูง ซึ่งจะส่งผลให้เกิดน้ำท่วมและน้ำล้นตลิ่งได้ในบางพื้นที่
2. ในเดือนธันวาคมและมกราคม บริเวณยอดดอยและยอดภู่มักจะเกิดน้ำค้างแข็งขึ้นได้ กับจะมีหมอกหนาเกิดขึ้นในหลายพื้นที่ โดยเฉพาะในภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จึงควรระมัดระวังการเกิดอุบัติเหตุจากการใช้ยานพาหนะไว้ด้วย
3. ในช่วงเดือนมกราคมและกุมภาพันธ์ อาจมีคลื่นกระแสลมตะวันตก เคลื่อนตัวจากประเทศเมียนมาผ่านประเทศไทยตอนบนซึ่งจะทำให้ช่วงดังกล่าวเกิดฝนฟ้าคะนอง ลมกระโชกแรงและอาจมีลูกเห็บตกได้ในบางพื้นที่

บริเวณที่มีโอกาสเกิดอากาศหนาว
โดยเฉพาะช่วงเดือนธันวาคม 2563 – มกราคม 2564

ที่มา: ศูนย์ภูมิอากาศ กองพัฒนาอุตุนิยมวิทยา กรมอุตุนิยมวิทยา

สภาวะอากาศที่มีผลกระทบต่อการเกษตรในช่วงฤดูหนาว

บริเวณประเทศไทยตอนบนในระยะต้นฤดูสภาพอากาศจะแปรปรวนโดยจะมีฝนกับอุณหภูมิลดลง เกษตรกรควรรักษาสุขภาพให้แข็งแรง เพื่อป้องกันการเจ็บป่วย สำหรับในช่วงที่บริเวณความกดอากาศสูงแผลงมาปกคลุม อุณหภูมิลดลงจนมีมีสภาพอากาศที่หนาวเย็น โดยเฉพาะทางตอนบนของภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือจะมีความหนาวเย็นต่อเนื่องและยาวนานกว่าทางตอนล่างของภาค ส่วนบริเวณเทือกเขา ยอดดอย และยอดภูจะมีอากาศหนาวถึงหนาวจัด เกษตรกรควรให้ความอบอุ่นแก่ตนเอง อย่างเพียงพอ และให้ความอบอุ่นแก่ตนเองอย่างเพียงพอ รวมทั้งดูแลสุขภาพให้แข็งแรง เพื่อป้องกันการเจ็บป่วย โดยเฉพาะโรคที่เกี่ยวกับระบบทางเดินหายใจ สำหรับปริมาณและการกระจายของฝนจะลดลง เกษตรกรควรวางแผนการใช้น้ำที่เก็บกักไว้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อจะได้มีน้ำใช้ทางด้านการเกษตรในช่วงแล้ง สำหรับในระยะต้นฤดูความชื้นในดินยังคงมีอยู่ หากเกษตรกรต้องการปลูกพืชในระยะนี้ก็สามารถทำได้ แต่ควรมีน้ำสำรองให้แก่พืชในระยะเจริญเติบโต โดยเฉพาะในช่วงที่พืชผลิดอกออกผลจะเป็นช่วงที่พืชต้องการน้ำมากกว่าช่วงอื่นๆ ถ้าพืชได้รับน้ำไม่เพียงพอจะทำให้ผลผลิตลดลงและด้อยคุณภาพ หากขาดน้ำจะทำให้สูญเสียผลผลิตโดยสิ้นเชิง เนื่องจากสภาพอากาศที่แห้งประกอบกับบางช่วงอาจมีลมแรง เกษตรกรควรระวังและป้องกันการเกิดอัคคีภัยและไฟฟ้า โดยทำแนวกันไฟรอบพื้นที่เพาะปลูก และหลีกเลี่ยงการจุดไฟหากมีความจำเป็นต้องจุดไฟเพื่อใช้งานควรดับให้สนิททุกครั้งหลังเสร็จภารกิจ เพื่อป้องกันไฟลุกลามจนกลายเป็นอัคคีภัย สำหรับในช่วงฤดูหนาวอากาศจะจืดจางวันไฟจะไม่ลอยขึ้นไปในชั้นบรรยากาศแต่จะแผ่ปกคลุมบริเวณข้างเคียงทำให้ทัศนวิสัยลดลง ส่งผลให้เกิดอุบัติเหตุบนท้องถนนได้ง่ายและวันไฟยังเป็นอันตรายต่อสุขภาพ สำหรับพื้นที่การเกษตรที่อยู่นอกเขตชลประทาน เกษตรกรควรเลือกปลูกพืชที่อายุการเก็บเกี่ยวสั้น และใช้น้ำน้อย เพื่อลดความเสี่ยงต่อการขาดน้ำของพืช ส่วนในบางช่วงอาจมีน้ำค้างแข็งโดยเฉพาะบริเวณเทือกเขาและยอดเขา เกษตรกรควรระวังและป้องกันความเสียหายที่จะเกิดกับพืชผลทางการเกษตร โดยหลีกเลี่ยงการให้น้ำพืชในช่วงเย็นอย่างเต็มที่ เพราะเมื่อเกิดสภาวะน้ำค้างแข็งจะทำให้ท่อลำเลียงน้ำของพืชเสียหาย นอกจากนี้ควรคลุมดินด้วยวัสดุสีเข้ม เพื่อรักษาอุณหภูมิดินและรักษาความชื้นภายในดิน

สำหรับภาคใต้ในระยะนี้จะช่วงฤดูที่มรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคใต้ฝั่งตะวันออกซึ่งเป็นด้านรับลมมรสุมดังกล่าว จะมีปริมาณและการกระจายของฝนมากกว่าทางภาคใต้ฝั่งตะวันตก ประกอบกับร่องความกดอากาศต่ำได้เคลื่อนลงมาพัดผ่านภาคใต้ ทำให้ภาคใต้มีฝนตกหนักถึงหนักมากได้บางพื้นที่ เกษตรกรควรระวังอันตรายและป้องกันความเสียหายจากสภาวะ น้ำท่วมฉับพลัน น้ำป่าไหลหลาก และน้ำล้นตลิ่ง โดยขุดลอกคูคลองและดูแลทางระบายน้ำอย่าให้ตันเขินติดขัด ตลอดจนขุดลอกสันดอนปากแม่น้ำให้น้ำสามารถไหลออกทะเลได้สะดวก เพื่อป้องกันน้ำท่วมพื้นที่เพาะปลูก อาคารบ้านเรือน และโรงเก็บพืชผลทางด้านการเกษตร ส่วนทางภาคใต้ฝั่งตะวันตกจะมีปริมาณและการกระจายของฝนจะน้อยกว่าทางภาคใต้ฝั่งตะวันออก อนึ่ง ในช่วงที่มรสุมตะวันออกเฉียงเหนือมีกำลังแรงคลื่นลมบริเวณอ่าวไทย จะมีกำลังแรงขึ้น ชาวเรือและชาวประมงควรเพิ่มความระมัดระวังในการเดินเรือ และเรือเล็กควรออกจากฝั่ง โดยเฉพาะในช่วงที่ทะเลมีคลื่นจัด โดยติดตามข่าวพยากรณ์อากาศ พยากรณ์อากาศเกษตร และประกาศกรมอุตุนิยมวิทยา จากกรมอุตุนิยมวิทยาอย่างใกล้ชิด และหากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับสภาวะอากาศควรติดต่อสอบถามจากกรมอุตุนิยมวิทยา

สภาวะอากาศที่มีผลกระทบต่อสัตว์เลี้ยงและสัตว์น้ำในช่วงฤดูหนาว

สำหรับเกษตรกรที่เลี้ยงสัตว์ ในช่วงต้นฤดูหนาวสภาพอากาศจะแปรปรวน โดยมีอากาศหนาวเย็นเป็นช่วงๆ เกษตรกรควรควบคุมอุณหภูมิภายในโรงเรือนเลี้ยงสัตว์อย่าให้เปลี่ยนแปลงรวดเร็ว เพื่อป้องกันสัตว์เลี้ยงปรับตัวไม่ทัน ส่งผลให้สัตว์อ่อนแอและเป็นโรคได้ง่าย และควรหมั่นสังเกตสัตว์เลี้ยง หากพบตัวที่เป็นโรคควรรีบแยกออกจากกลุ่มและทำการรักษา เพื่อไม่ให้เชื้อโรคแพร่ไปยังตัวอื่นๆ นอกจากนี้เกษตรกรควรหลีกเลี่ยงการสัมผัสกับสัตว์ที่ป่วยและสารคัดหลั่งจากสัตว์โดยตรง หากมีความจำเป็นต้องสัมผัสควรสวมถุงมืออย่างทุกครั้ง รวมทั้งสวมเสื้อผ้าให้มิดชิด เพื่อป้องกันเชื้อโรคเข้าสู่ร่างกาย สำหรับในบางช่วงอาจมีลมแรง เกษตรกรควรทำแผงกำบังลมหนาวให้กับสัตว์เลี้ยง เพื่อป้องกันลมโกรกโรงเรือนจนทำให้สัตว์เลี้ยงหนาวเย็น รวมทั้งไม่ควรปล่อยให้สัตว์เลี้ยงอยู่กลางแจ้งในตอนกลางคืน เพราะอาจทำให้สัตว์ตัวที่ไม่แข็งแรงตายได้เนื่องจากหนาวเย็น โดยเฉพาะในช่วงที่มีคลื่นกระแสลมฝ่ายตะวันตกจากประเทศเมียนมาเคลื่อนเข้าปกคลุม ซึ่งจะทำให้อุณหภูมิต่ำสุดลดต่ำลงมาก สำหรับในช่วงที่บริเวณความกดอากาศสูงแผ่ลงมาปกคลุมหรือคลื่นกระแสลมฝ่ายตะวันตกเคลื่อนเข้ามาปกคลุม ในระยะแรกจะมีฝนฟ้าคะนอง เกษตรกรไม่ควรปล่อยให้สัตว์เลี้ยงอยู่ในที่โล่งแจ้งขณะฝนฟ้าคะนอง ต่อจากนั้นอุณหภูมิจะลดลง เกษตรกรควรเพิ่มความอบอุ่นภายในโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ เพื่อป้องกันสัตว์เลี้ยงหนาวเย็น โดยเฉพาะสัตว์ที่ยังเล็กซึ่งมีภูมิต้านทานต่ำกว่าสัตว์ที่โตเต็มวัยอาจตายได้ สำหรับภาคใต้ในช่วงที่มรสุมตะวันออกเฉียงเหนือมีกำลังแรง หรือร่องความกดอากาศต่ำพาดผ่านทำให้ภาคใต้ฝั่งตะวันออกมีฝนตกชุกกับมีฝนตกหนัก เกษตรกรไม่ควรปล่อยให้สัตว์เลี้ยงอยู่ในที่ชื้นแฉะเป็นเวลานาน เพราะจะทำให้สัตว์เลี้ยงอ่อนแอและเป็นโรคได้ง่าย รวมทั้งจัดเตรียมพื้นที่สูงน้ำท่วมไม่ถึงเอาไว้เพื่ออพยพสัตว์เลี้ยงด้วยหากเกิดสภาวะน้ำท่วม พร้อมจัดเตรียมระบบส่องสว่างยามค่ำคืนเอาไว้ให้พร้อมใช้งาน

ส่วนผู้ที่เลี้ยงสัตว์น้ำ ในช่วงที่อุณหภูมิลดลง เกษตรกรที่เลี้ยงสัตว์น้ำในบ่อเลี้ยง ควรลดปริมาณอาหาร เนื่องจากอุณหภูมิที่ต่ำจะทำให้สัตว์น้ำกินอาหารได้น้อย อาหารที่เหลือจะทำให้เน่าเสีย สัตว์น้ำที่อาศัยอยู่ในน้ำจะอ่อนแอและเป็นโรคได้ง่าย สำหรับในช่วงฤดูหนาวสัตว์น้ำจะกินอาหารได้น้อยกว่าปกติทำให้สัตว์น้ำเจริญเติบโตช้า ดังนั้น เกษตรกรควรให้อาหารในช่วงสาย หรือในช่วงที่อุณหภูมิสูงขึ้น ซึ่งจะช่วยให้สัตว์น้ำกินอาหารได้มากขึ้น ส่งผลให้สัตว์น้ำเจริญเติบโตได้ดีขึ้น สำหรับในบางช่วงอาจมีฝนฟ้าคะนอง เกษตรกรไม่ควรปล่อยให้บ่อน้ำที่ตกบนดินไหลลงบ่อเลี้ยง เพราะจะทำให้สภาพน้ำเปลี่ยน สัตว์น้ำปรับตัวไม่ทันอ่อนแอและเป็นโรคได้ง่าย และหลังจากฝนตก เกษตรกรควรเปิดเครื่องตีน้ำเพื่อป้องกันน้ำในระดับบนและน้ำในระดับที่ลึกลงไปแยกชั้น และการเปิดเครื่องตีน้ำจะเป็นการเพิ่มออกซิเจนให้กับน้ำ ส่วนในฤดูหนาวปริมาณน้ำระเหยจะมีมาก ซึ่งอาจทำให้สภาพน้ำเปลี่ยน เกษตรกรควรดูแลสภาพน้ำให้เหมาะสมกับชนิดของสัตว์น้ำที่เลี้ยง หากสภาพน้ำไม่เหมาะสมอาจทำให้สัตว์น้ำชะงักการเจริญเติบโต รวมทั้งควรดูแลปริมาณน้ำให้เหมาะสมกับจำนวนสัตว์น้ำที่เลี้ยงหากปริมาณน้ำมีน้อยจะทำให้สัตว์น้ำอยู่อย่างแออัด ส่งผลให้อ่อนแอและเป็นโรคได้ง่าย สำหรับในช่วงที่มรสุมตะวันออกเฉียงเหนือมีกำลังแรง คลื่นลมบริเวณอ่าวไทยจะมีกำลังแรงขึ้น ผู้ที่เลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งควรระวังและป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น หากสัตว์น้ำที่เลี้ยงไว้ใดได้ขนาดควรทยอยกับขายไปก่อนบางส่วน เพื่อลดอัตราเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น และควรติดตามพยากรณ์อากาศ พยากรณ์อากาศเกษตร และประกาศกรมอุตุนิยมวิทยา จากกรมอุตุนิยมวิทยาอย่างใกล้ชิด และหากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับสภาวะอากาศสามารถติดต่อสอบถามได้จากกรมอุตุนิยมวิทยา

สภาวะอากาศที่มีผลกระทบต่อไม้ผลในช่วงฤดูหนาว

สำหรับบริเวณประเทศไทยตอนบนในช่วงฤดูหนาวปริมาณและการกระจายของฝนจะลดลง เกษตรกรควรวางแผนการใช้น้ำที่เก็บกักไว้ให้มีประสิทธิภาพ เพื่อจะได้มีน้ำใช้ทางด้านการเกษตรในช่วงที่มีฝนตกน้อย(ช่วงฤดูหนาวและฤดูร้อน) สำหรับพื้นที่ลดลงในระยะต้นฤดูหนาว เกษตรกรควรระวังและป้องกันการระบาดของศัตรูพืชจำพวกหนอน ซึ่งจะกัดกินส่วนที่อ่อนของพืช ทำให้ต้นพืชชะงักการเจริญเติบโต การผลิตดอกออกผลลดลง ต่อจากนั้นสภาพอากาศจะแห้ง เหมาะแก่การระบาดของศัตรูพืชจำพวกปากดูด เช่น เพลี้ยและไรชนิดต่างๆ ซึ่งตัวอ่อนและตัวเต็มวัยจะดูดกินน้ำเลี้ยงจากต้นพืชทำให้ต้นพืชทรุดโทรม ผลผลิตลดลง และด้อยคุณภาพ เกษตรกรควรระวังและป้องกันการระบาดของศัตรูพืชดังกล่าว หากพืชอยู่ในระยะแตกตาดอกการระบาดของศัตรูพืชดังกล่าวจะทำให้ตาดอกเหี่ยวแห้ง การติดผลลดลง หากระบาดในระยะผลอ่อน ผลผลิตอาจด้อยคุณภาพได้ ส่วนไม้ผลที่ออกดอกในช่วงฤดูหนาว เช่น ลำไยและลิ้นจี่ เป็นต้น เกษตรกรควรกำจัดวัชพืชในสวนและบริเวณโคนต้นพืชให้โล่งเตียน เพื่อไม่ให้แย่งน้ำและธาตุอาหารจากต้นไม้ผลที่ปลูก รวมทั้งไม่ให้เป็นที่อยู่อาศัยหลบซ่อนของโรคและศัตรูพืช และการกำจัดวัชพืชบริเวณโคนต้นพืชให้โล่งเตียนทำให้ดินบริเวณโคนต้นพืชแห้ง เป็นการกระตุ้นให้ต้นพืชแตกตาดอกได้ดี สำหรับในระยะที่พืชเตรียมแตกตาดอก เกษตรกรควรรดน้ำ และเมื่อสภาพอากาศมีความเหมาะสม โดยอุณหภูมิต่ำสุดลดลงจนทำให้มีสภาพอากาศหนาวเย็นและยาวนานพอเพียงก็จะทำให้พืชแตกตาดอก และเมื่อเห็นดอกชัดเจนและเพียงพอแล้ว จึงค่อยให้น้ำ โดยให้น้ำในปริมาณที่น้อยก่อนแล้วจึงค่อยเพิ่มปริมาณขึ้น สำหรับในบางช่วงอาจมีฝนฟ้าคะนองและลมกระโชกแรง โดยเฉพาะในช่วงที่บริเวณความกดอากาศสูงแผ่ลงมาปกคลุมในระยะแรก หรือในช่วงที่ด้านหน้าของคลื่นกระแสลมฝ่ายตะวันตกเคลื่อนผ่าน เกษตรกรควรผูกยึดและค้ำยันกิ่งและลำต้นของไม้ผลให้แข็งแรง เพื่อป้องกันกิ่งหักและลำต้นโค่นล้ม ส่วนในช่วงที่บริเวณความกดอากาศสูงมีกำลังอ่อนลง หรือในระยะปลายฤดูหนาว จะมีหมอกกับหมอกหนาในบางพื้นที่ ชาวสวนมะม่วงควรระวังและป้องกันโรคราดำซึ่งจะทำให้การติดผลลดลง หากพบโรคดังกล่าว เกษตรกรควรฉีดพ่นด้วยน้ำบริเวณใบและช่อดอกก็จะช่วยลดการระบาดของโรคดังกล่าวลงไปได้แต่ไม่ควรฉีดน้ำแรงเกินไปเพราะจะทำให้ช่อดอกช้ำการติดผลลดลงได้

ส่วนภาคใต้ในช่วงฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคใต้ฝั่งตะวันออกซึ่งเป็นด้านรับลมมรสุมดังกล่าวจะมีปริมาณและการกระจายของฝนมากกว่าทางภาคใต้ฝั่งตะวันตกกับมีฝนตกหนักได้บางพื้นที่ โดยเฉพาะในช่วงที่มรสุมตะวันออกเฉียงเหนือมีกำลังแรง หรือร่องความกดอากาศพาดผ่านและร่องความกดอากาศดังกล่าวมีกำลังแรง หรือมีหย่อมความกดอากาศต่ำเคลื่อนตัวเข้ามาทำให้ภาคใต้ฝั่งตะวันออกมีฝนตกหนักถึงหนักมากได้ เกษตรกรควรขุดลอกคูคลองและทางระบายน้ำออกจากพื้นที่เพาะปลูก รวมทั้งดูแลอย่าให้ดินเงินติดขัด น้ำสามารถระบายได้สะดวก เพื่อป้องกันน้ำเอ่อล้นเข้าท่วมพื้นที่สวนผลไม้ สำหรับในช่วงที่มีฝนตกติดต่อกันทำให้ดินและอากาศมีความชื้นสูง เกษตรกรควรระวังและป้องกันการระบาดของโรคพืชที่เกิดจากเชื้อรา เช่น โรครากเน่าโคนเน่า ในไม้ผล โรคราใบดกในทุเรียน และโรคราสีชมพูในลองกอง เป็นต้น โดยดูแลสวนให้โปร่งอากาศถ่ายเทได้สะดวก เพื่อลดความชื้นสะสมภายในบริเวณสวน ส่วนไม้ผลที่อยู่ในระยะเจริญเติบโต ชาวสวนควรตัดแต่งกิ่งให้ทรงพุ่มโปร่ง แสงแดดส่องได้ทั่วถึง ป้องกันโรคพืชที่เกิดจากเชื้อรา นอกจากนี้พื้นที่การเกษตรที่อยู่ในที่ลุ่ม เกษตรกรไม่ควรปล่อยให้น้ำท่วมขังบริเวณพื้นที่เพาะปลูกและโคนต้นไม้ผลเป็นเวลานานเกิน 7 วัน เพราะจะทำให้รากพืชขาดอากาศต้นพืชตายได้ สำหรับในระยะปลายฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ปริมาณและการกระจายของฝนจะลดลง โดยเริ่มจากทางตอนบนของภาคใต้ฝั่งตะวันออก เกษตรกรควรกักเก็บน้ำเอาไว้ เพื่อจะได้มีน้ำใช้ ในสวนผลไม้ช่วงฤดูร้อน

สภาวะอากาศที่มีผลกระทบต่อกาแฟและยางพาราในช่วงฤดูหนาว

สำหรับเกษตรกรที่ปลูกกาแฟ ในฤดูหนาวปริมาณและการกระจายของฝนลดลง ชาวสวนกาแฟควรวางแผนการใช้น้ำที่เก็บกักไว้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ตลอดจนใช้น้ำให้มีประสิทธิภาพ เพื่อจะได้มีน้ำใช้ทางด้านการเกษตรในช่วงที่มีฝนตกน้อย นอกจากนี้ควรระวังและป้องกันการระบาดของศัตรูพืชจำพวกหนอน ซึ่งจะกัดกินส่วนที่อ่อนของพืชทำให้ต้นพืชชะงักการเจริญเติบโต ผลผลิตลดลงและด้อยคุณภาพ หรืออาจทำให้ต้นพืชตายได้ ส่วนในช่วงต้นฤดูความชื้นในดินยังคงมีอยู่ วัชพืชต่างๆจะเจริญเติบโตได้ดี เกษตรกรควรกำจัดวัชพืชในแปลงปลูกเพื่อไม่ให้แย่งน้ำและธาตุอาหารจากต้นกาแฟ และเป็นการตัดวงจรชีวิตของโรคและศัตรูพืช รวมทั้งควรตัดแต่งกิ่งโดยเฉพาะกิ่งแขนง หรือกิ่งกระโดง เนื่องจากในช่วงฤดูฝน กิ่งดังกล่าวจะมีจำนวนมาก และจะแย่งธาตุอาหารและน้ำจากต้นกาแฟ ทำให้ต้นเจริญเติบโตได้ไม่เต็มที่ ส่งผลให้ผลผลิตลดลงได้ นอกจากนี้ควรตัดแต่งกิ่งที่ไม่สมบูรณ์ กิ่งที่มีสภาพเสื่อมโทรมเนื่องจากการให้ผลผลิตมานาน และเก็บกวาดกิ่งและใบที่ถูกตัด ตลอดจนส่วนของพืชที่เป็นโรคหรือศัตรูพืชทำลายไปกำจัด โดยเผาหรือฝังให้ลึก ไม่ควรกองไว้ในบริเวณสวน เพราะจะเป็นแหล่งสะสมของเชื้อโรคและศัตรูพืช สำหรับในช่วงฤดูหนาวสภาพอากาศจะแห้ง เกษตรกรควรระวังและป้องกันการระบาดของศัตรูพืชจำพวกปากดูด โดยเฉพาะเพลี้ยต่างๆ ซึ่งตัวอ่อนและตัวเต็มวัยจะดูดกินน้ำเลี้ยงจากพืชทำให้ต้นพืชทรุดโทรม ส่งผลต่อการผลิตดอกออกผล นอกจากนี้ควรคลุมบริเวณโคนต้นกาแฟ ด้วยวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร เช่น ฟางข้าว ใบไม้ และหญ้าแห้ง เป็นต้น เพื่อลดการระเหยของน้ำบริเวณหน้าดิน รักษาความชื้นภายในดิน และรักษาอุณหภูมิดิน แต่ไม่ควรคลุมชิดบริเวณโคนต้นกาแฟจนเกินไปเพราะอาจทำให้โรคและศัตรูพืชลุกลามจากวัสดุที่คลุมดินมาสู่ต้นพืชได้

ส่วนผู้ที่ปลูกยางพาราบริเวณประเทศไทยตอนบน ในช่วงฤดูหนาวสภาพอากาศจะแห้ง และในบางช่วงจะมีลมแรง เกษตรกรควรระวังและป้องกันอัคคีภัย โดยทำแนวกันไฟรอบพื้นที่เพาะปลูก และโรงเก็บพืชผลทางการเกษตร รวมทั้งหลีกเลี่ยงการจุดไฟในบริเวณสวน หากมีความจำเป็นต้องจุดไฟควรดับให้สนิททุกครั้งหลังเลิกใช้งาน เพื่อป้องกันไฟลุกลามจนกลายเป็นอัคคีภัย สำหรับทางภาคใต้จะเป็นช่วงฤดูฝน ในช่วงที่มีฝนตกติดต่อกันทำให้ดินและอากาศมีความชื้นสูง เกษตรกรควรระวังและป้องกันการระบาดของโรคพืชที่เกิดจากเชื้อรา เช่น โรคใบยางร่วงลุกลามเน่า โรคหน้ำกรีดยาง และโรคราสีชมพู เป็นต้น โดยดูแลสวนยางพาราให้โปร่งอากาศถ่ายเทได้สะดวก เพื่อลดความชื้นสะสมภายในสวนป้องกันและลดความรุนแรงของโรคพืชที่เกิดจากเชื้อรา สำหรับในช่วงฤดูฝนวัชพืชต่างๆจะเจริญเติบโตได้ดี ชาวสวนยางพาราควรหมั่นกำจัดวัชพืชในสวนยางให้โล่งเตียน เพื่อลดความชื้นและลดความรุนแรงของโรคที่เกิดจากเชื้อรา รวมทั้งไม่ให้แย่งธาตุอาหารจากต้นยางพาราที่ปลูก และทำให้บริเวณสวนไม่ให้อับชื้นจนเป็นแหล่งสะสมของโรค โดยเฉพาะโรคที่เกิดจากเชื้อไฟทอปโซรา สำหรับในบางช่วงอาจเกิดสภาวะน้ำท่วมโดยเฉพาะสวนยางพาราที่อยู่ในที่ลุ่ม เกษตรกรควรระบายน้ำออกจากพื้นที่เพาะปลูกอย่าให้น้ำขังในแปลงปลูกยางพาราเป็นเวลานาน เพราะจะทำให้รากพืชเน่าต้นยางตายได้ และหากตรวจพบต้นที่เป็นโรคควรรีบรักษาไม่ควรปล่อยทิ้งไว้เพราะอาจทำให้เชื้อโรคลุกลามไปยังต้นอื่นๆได้

สภาวะอากาศที่มีผลกระทบต่อพืชไร่ ไม้ดอก และพืชผักในช่วงฤดูหนาว

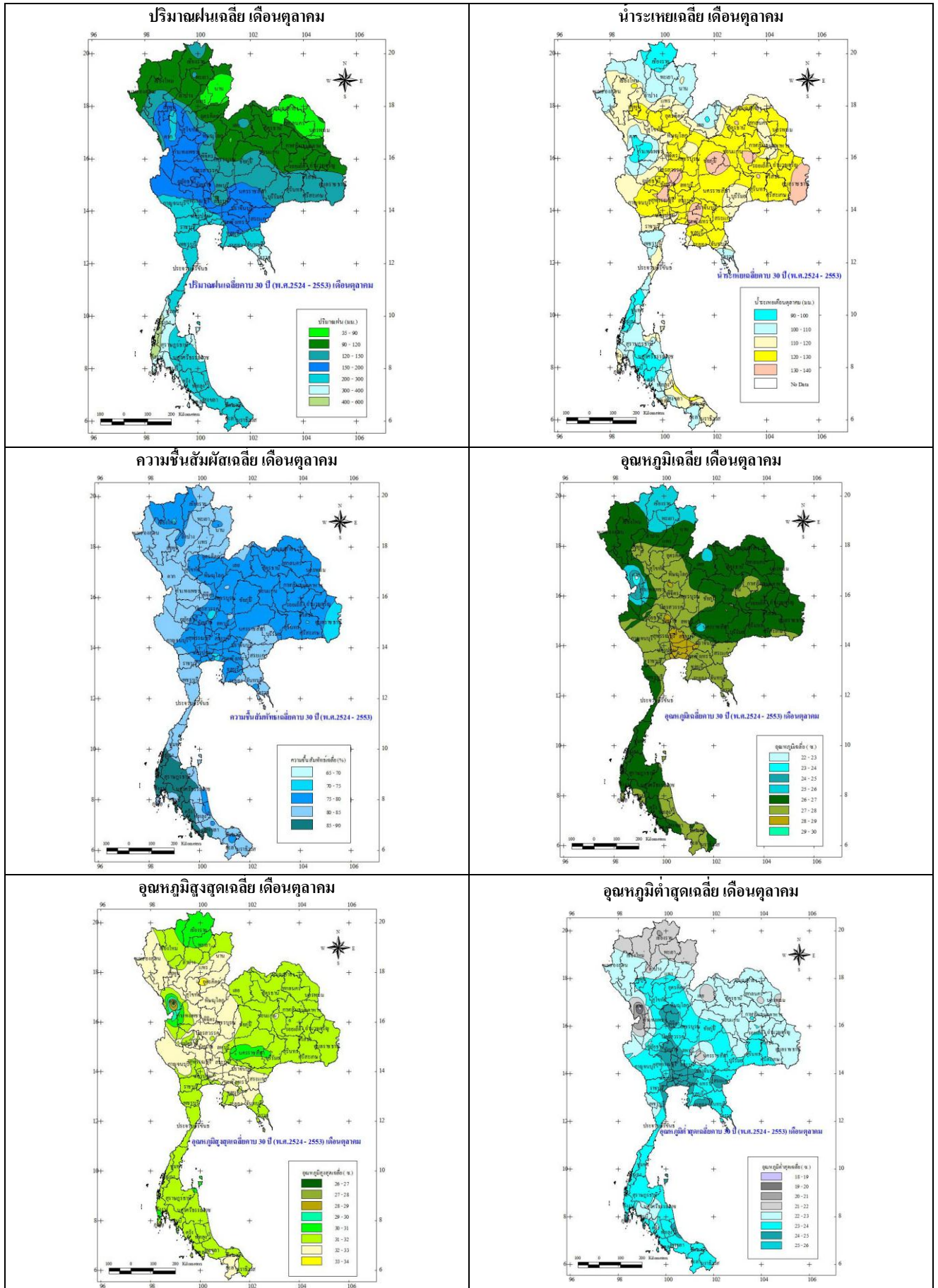
ในช่วงฤดูหนาว ปริมาณและการกระจายของฝนจะลดลง โดยในช่วงต้นฤดู เกษตรกรควรระวังและป้องกันการระบาดของศัตรูพืชจำพวกหนอน ในพืชไร่ ไม้ดอก และพืชผักต่างๆ ซึ่งศัตรูพืชดังกล่าวจะกัดกินส่วนที่อ่อนของพืช เช่น ใบอ่อนและยอดอ่อน ทำให้ต้นพืชชะงักการเจริญเติบโต ผลผลิตลดลงและด้อยคุณภาพ สำหรับในช่วงต้นฤดูความชื้นในดินยังคงมีอยู่ ซึ่งทำให้วัชพืชต่างๆจะเจริญเติบโตได้ดี เกษตรกรควรกำจัดวัชพืชในแปลงปลูกเพื่อไม่ให้แย่งน้ำและธาตุอาหารจากพืชที่ปลูก รวมทั้งเป็นการตัดวงจรชีวิตของโรคและศัตรูพืช เนื่องโรคและศัตรูพืชจากบางชนิดสามารถเจริญเติบโตได้ในวัชพืช สำหรับสภาพอากาศที่แห้งในช่วงฤดูหนาว เกษตรกรควรระวังและป้องกันการระบาดของศัตรูพืชจำพวกปากดูด เช่น เพลี้ยและไรชนิดต่างๆ ซึ่งตัวอ่อนและตัวเต็มวัยจะดูดกินน้ำเลี้ยงจากต้นพืชทำให้ต้นพืชทรุดโทรม ผลผลิตลดลง และด้อยคุณภาพ ส่วนในช่วงที่มีบริเวณความกดอากาศสูงแผ่ลงมาปกคลุมหรือมีคลื่นกระแสลมฝ่ายตะวันตกเคลื่อนผ่านประเทศไทย ทำให้มีอุณหภูมิลดลง โดยบริเวณเทือกเขาและยอดดอยจะมีอากาศหนาวถึงหนาวจัด ซึ่งอาจจะมีน้ำค้างแข็งเกิดขึ้นได้ในบางพื้นที่ เกษตรกรควรระวังและป้องกันความเสียหายที่จะเกิดกับพืชผลทางการเกษตร โดยหลีกเลี่ยงการให้น้ำพืชอย่างเต็มที่ ในช่วงเย็นเนื่องจากเมื่อเกิดสภาวะน้ำค้างแข็งในตอนกลางคืน อาจทำให้ท่อลำเลียงน้ำของพืชเสียหาย นอกจากนี้ควรคลุมดินบริเวณแปลงปลูกพืช และโคนต้นพืชด้วยวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรที่มีสีเข้ม เพื่อรักษาอุณหภูมิดิน และลดการระเหยของน้ำบริเวณผิวดิน รักษาความชื้นภายในดิน ส่วนในระยะที่บริเวณความกดอากาศสูงอ่อนกำลังลง โดยเฉพาะในช่วงปลายฤดูหนาว จะมีหมอกและน้ำค้าง เกษตรกรควรระวังและป้องกันการระบาดของโรคพืชที่เกิดจากเชื้อรา เช่น โรคราน้ำค้าง และโรคราแป้ง เป็นต้น ซึ่งจะทำให้พืชไร่ ไม้ดอก และพืชผักต่างๆ เสียหาย ผลผลิตลดลงและด้อยคุณภาพได้ สำหรับผลผลิตทางการเกษตรที่เก็บเกี่ยวมาแล้ว เกษตรกรไม่ควรตากไว้กลางแจ้งข้ามคืน เพราะอาจเปียกชื้นเสียหายเนื่องจากหมอกและน้ำค้างได้ ส่วนในบางพื้นที่ปริมาณน้ำในดินอาจลดลง จนไม่เพียงพอความต้องการของพืช เกษตรกรควรดูแลให้น้ำแก่พืชอย่างเพียงพอเหมาะสม เพราะหากพืชได้รับน้ำไม่เพียงพอจะทำให้ต้นพืชชะงักการเจริญเติบโต ผลผลิตลดลง และด้อยคุณภาพ โดยเฉพาะในช่วงที่พืชอยู่ในระยะผลิดอกออกผลจะเป็นช่วงที่พืชต้องการน้ำมากกว่าระยะอื่นๆ ถ้าพืชขาดน้ำจะทำให้สูญเสียผลผลิตโดยสิ้นเชิง นอกจากนี้ เกษตรกรควรวางแผนการใช้น้ำให้มีประสิทธิภาพ เพื่อจะได้มีน้ำใช้ทางด้านการเกษตรในช่วงแล้ง เนื่องจากระยะต่อไปจะเป็น ฤดูร้อน ปริมาณและการกระจายของฝนจะมีน้อย เกษตรกรควรมีการวางแผนการเพาะปลูกให้เหมาะสมกับสภาพภูมิอากาศในแต่ละภูมิภาค เพื่อเป็นการลดต้นทุนการผลิต และลดความเสี่ยงจากผลกระทบต่างๆลง

สำหรับทางภาคใต้ ในช่วงฤดูมรสุมตะวันตกเฉียงเหนือ บริเวณภาคใต้ฝั่งตะวันออกจะมีปริมาณและการกระจายของฝนมากกว่าทางฝั่งตะวันตกก็จะมีฝนตกหนักบางพื้นที่ เกษตรกรจึงควรดูแลระบบระบายน้ำในพื้นที่เพาะปลูกให้มีประสิทธิภาพ โดยขุดลอกคูคลองระบายน้ำอย่าให้ดินแข็งและตื้นเขิน น้ำไหลได้สะดวก และในช่วงที่มีฝนตกติดต่อกันทำให้ดินและอากาศมีความชื้นสูง สภาพอากาศเหมาะแก่การระบาดของโรคพืชที่เกิดจากเชื้อรา เกษตรกรควรดูแลพื้นที่เพาะปลูกให้โปร่งอากาศถ่ายเทได้สะดวก แสงแดดส่องได้ทั่วถึง เพื่อลดความชื้นสะสมภายในพื้นที่เพาะปลูกป้องกันและลดความรุนแรงของโรคดังกล่าวซึ่งจะเกิดกับพืชไร่ ไม้ดอก และพืชผักได้

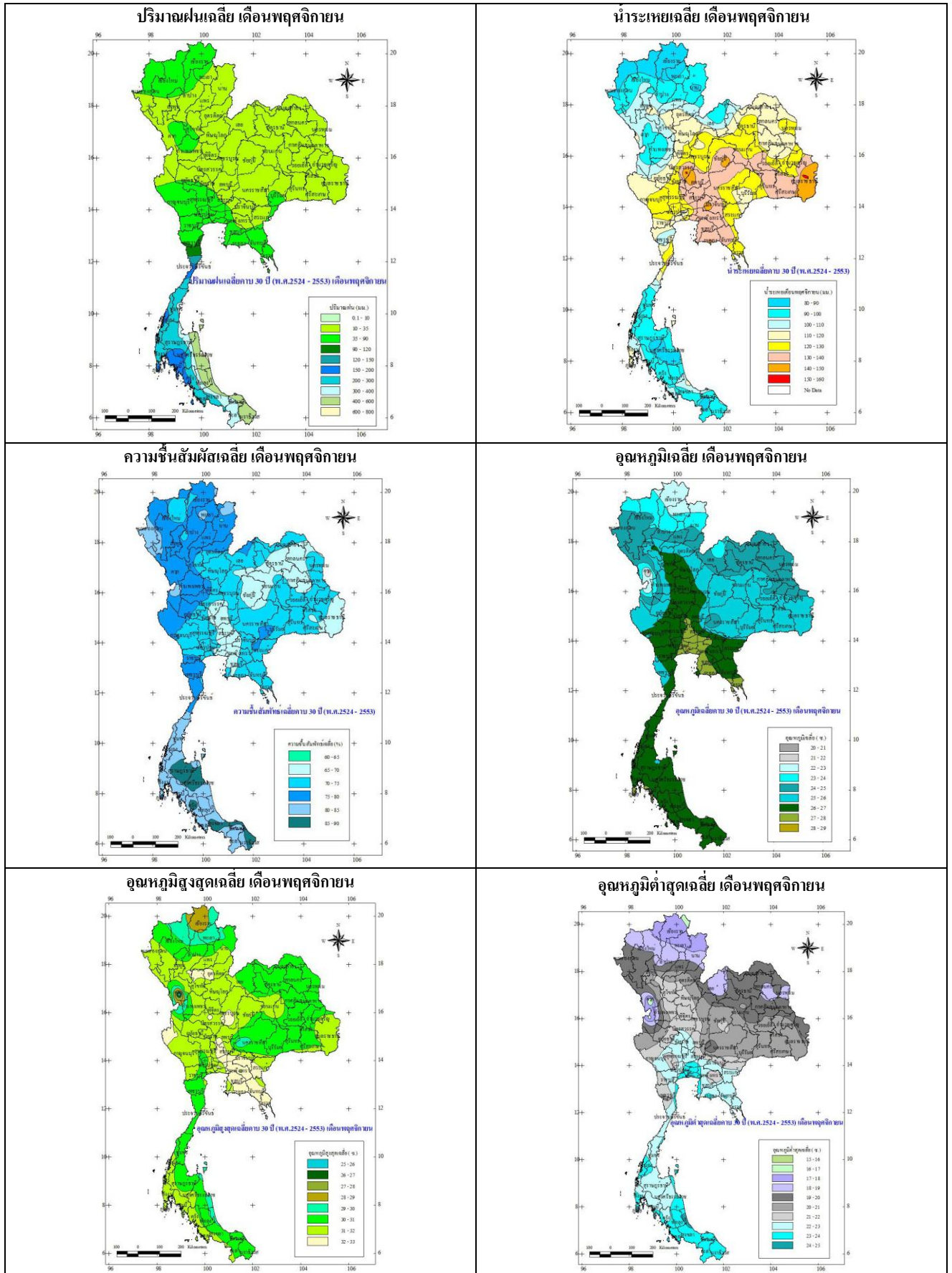
สภาวะอากาศที่มีผลกระทบต่อข้าวนาปีในช่วงฤดูหนาว

สำหรับในช่วงฤดูหนาว ข้าวนาปีจะอยู่ในระยะออกรวงถึงเก็บเกี่ยว โดยในระยะต้นฤดูหนาวปริมาณและการกระจายของฝนลดลง เกษตรกรควรระวังและป้องกันการระบาดของศัตรูพืชจำพวกหนอน โดยเฉพาะหนอนกระทู้คอรวงหรือหนอนกระทู้ควายพระอินทร์ ซึ่งมีระบาดในพื้นที่ซึ่งมีน้ำท่วมและหลังจากน้ำลด พอดันข้าวออกรวงก็จะเกิดการระบาดของหนอนดังกล่าว โดยเฉพาะในเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนธันวาคม ซึ่งเป็นช่วงที่ข้าวใกล้จะถูกเก็บเกี่ยว ซึ่งหนอนดังกล่าวจะซ่อนตัวตามกอหญ้าและโคนต้นข้าวในตอนกลางวัน และจะออกมากัดกินต้นข้าวในตอนกลางคืนทำให้ต้นข้าวเสียหาย ผลผลิตลดลงและด้อยคุณภาพ เกษตรกรควรกำจัดศัตรูพืชดังกล่าว โดยอนุรักษ์สัตว์ซึ่งเป็นศัตรูธรรมชาติ ของหนอนชนิดนี้ ซึ่งได้แก่ นก เป็ด ไก่ คางคก กบ และสัตว์เลื้อยคลานต่างๆ สำหรับเกษตรกรที่ต้องการปลูกข้าวนาปีไม่ควรปลูกในช่วงต้นฤดูหนาว เนื่องจากในช่วงเวลาที่ปลูกดังกล่าว ต้นข้าวจะตั้งท้องและออกรวงตรงกับช่วงที่มีอากาศที่หนาวเย็นซึ่งจะทำให้ข้าวเกิดการกระทบหนาว ส่งผลให้ข้าวผลิติดอกออกผลลดลง ทำให้ให้ผลผลิตลดลงและด้อยคุณภาพ ประกอบกับในช่วงฤดูหนาวปริมาณและการกระจายของฝนจะมีน้อยสภาพอากาศค่อนข้างแห้ง ดังนั้นเกษตรกรควรระวังและป้องกันการระบาดของศัตรูพืชจำพวกปากดูด เช่น เพลี้ยและไรต่างๆ ซึ่งศัตรูพืชดังกล่าวจะดูดกินน้ำเลี้ยงจากต้นข้าวทำให้ต้นข้าวชะงักการเจริญเติบโต ผลผลิตลดลง และด้อยคุณภาพ โดยเฉพาะเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล ซึ่งตัวอ่อนและตัวเต็มวัยจะดูดกินน้ำเลี้ยงจากต้นข้าว และเพลี้ยดังกล่าวยังเป็นพาหะนำโรคใบหงิกหรือโรคจู๋มาสู่ต้นข้าวด้วย ดังนั้นชาวนาจึงควรเลื่อนเวลาปลูกออกไปประมาณต้นเดือนธันวาคม ซึ่งจะเป็นระยะที่มีความเสี่ยงต่อข้าวกระทบหนาวน้อยลง สำหรับในช่วงต้นฤดูหนาว ความชื้นภายในดินยังคงมีอยู่ วัชพืชต่างๆ เช่น ข้าวป่า ข้าวนก หญ้าไซ หญ้าแดง และหญ้าชันกาด เป็นต้น จะเจริญเติบโตได้ดี ชาวนาควรกำจัดวัชพืช รอบๆ แปลงนา เพื่อไม่ให้เป็นแหล่งอาศัยหลบซ่อนของโรคและศัตรูพืช เนื่องจากโรคและศัตรูพืชบางชนิดสามารถเจริญเติบโตในวัชพืชในบางช่วงชีวิต รวมทั้งควรอนุรักษ์ ศัตรูธรรมชาติของศัตรูพืช เช่น แมลงปอ แมงมุม ผีเสื้อ แมลงผู้ ตัวห้ำ และตัวเบียน เป็นต้น รวมทั้งสัตว์น้ำต่างๆ เช่น กบ เขียด และปลา เป็นต้น เพื่อช่วยกำจัดศัตรูพืชตามธรรมชาติในแปลงนา

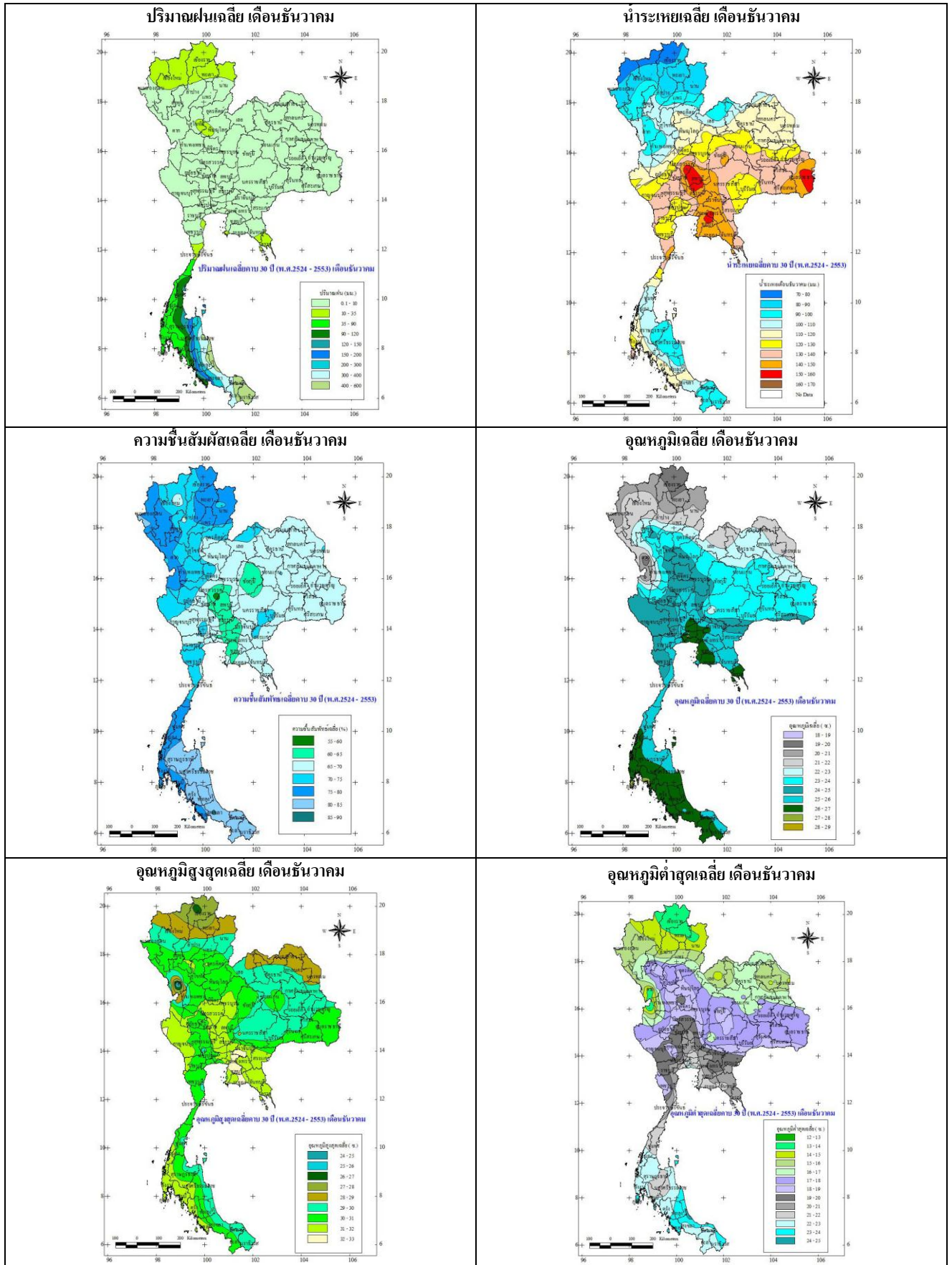
เดือนตุลาคม

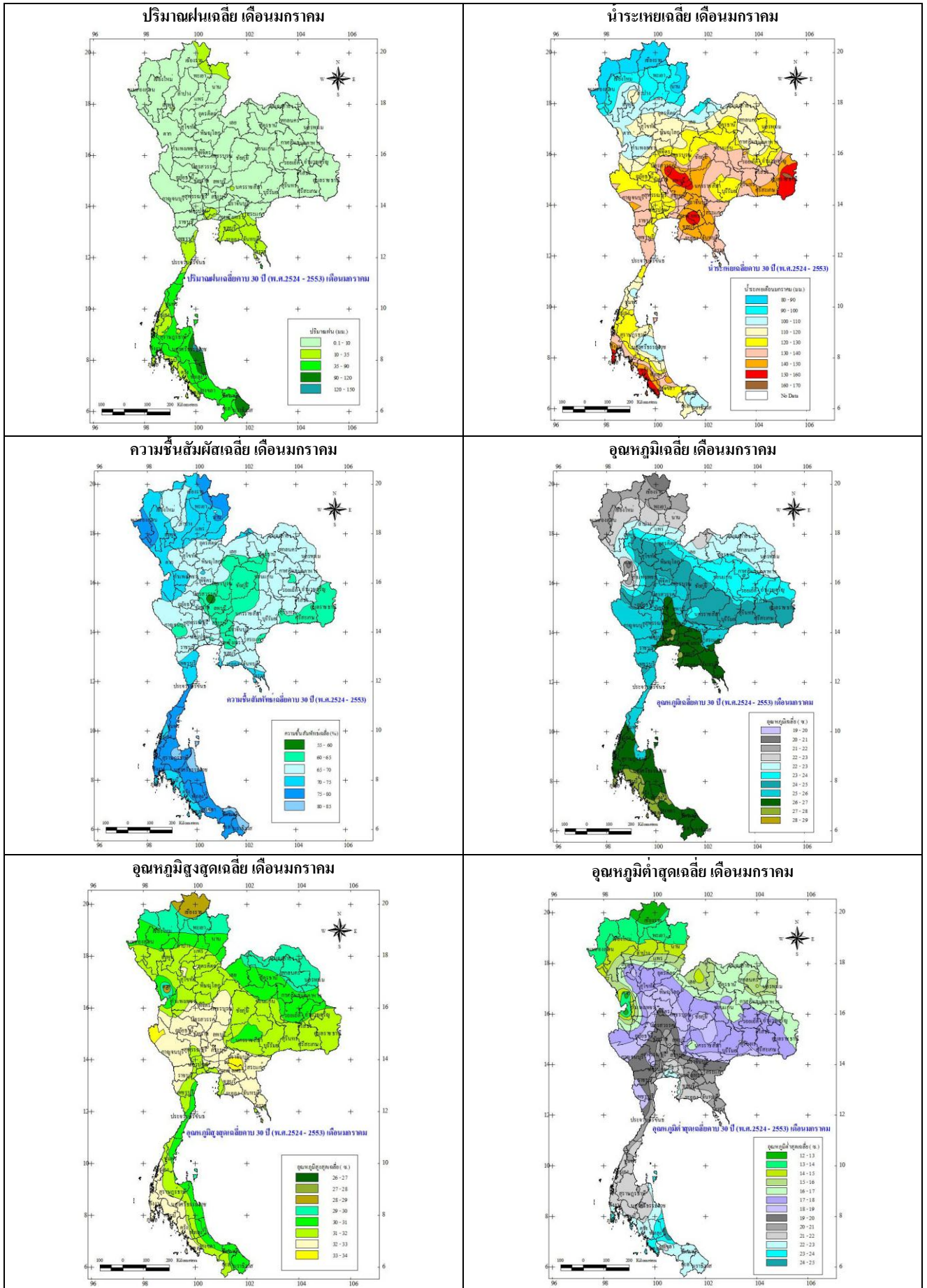
เดือนพฤศจิกายน

เดือนธันวาคม

เดือนมกราคม

เดือนกุมภาพันธ์

